

د افغانستان اسلامي جمهوریت
د پوهني وزارت
د ننګرهار ولايت د پوهني رياست
د بهسودو د پوهني آمریت
مقام خان لېسه

دولسم ټولګي لپاره د کمپیوټر مضمون سوال او ځواب

Ketabton.com

ترتیب او برابرول : بهادر زمان (منیب)

لمری پوښتنه: انټرنټ څه شی دی؟

ځواب: یوه نړیواله شبکه ده چې په میلیونونو کوچنی شبکې یې سره تړلي دي، کارونکو ته دا وړتیا ورکوي چې معلومات یو بل سره تبادله کړي.

دوهمه پوښتنه: د انټرنټ شبکه د لومړي ځل لپاره په کوم کال کې او د څه لپاره رامنځ ته شوه؟

په ۱۹۶۹ م کال د امریکا متحده ایالاتو لخوا د یوې کمپیوټري شبکې د ایجاد په موخه رامنځ ته شوه تر څو د روسیې د زره وي احتمالي بریدونو مخنیوی وکړي.

درېمه پوښتنه: په ویب کې معلومات څرنگه لټوی؟

د لټون ماشین (search engines) په واسطه لکه گوگل او داسې نور..

څلورمه پوښتنه: د لټون د ماشین او لړلیک ترمنځ توپیر څه دی؟

د لټون ماشین په مرسته له هر ویب سایټ څخه لټون کيږي خو لړلیک د کټګورۍ په بنیاد په اړوند سایټ کې لټون کوي.

پنځمه پوښتنه: د انټرنټ بنسټیز خدمتونه کوم دي؟

1. برښتنا لیک

2. د فایل د لېږد پروتوکول (FTP)

3. پراخ نړیوال ویب (WWW)

4. د سملاسي مسجونو لېږل (instant messaging)

5. له لرې لاسرسي (Telnet)

شپږمه پوښتنه: FTP څه شی دی او په کومو چارو کې ترې ګټه اخیستل کېږي؟

FTP داسې میکانیزم دی چې لوی حجم لرونکي فایلونه د یو کمپیوټر څخه بل ته پرته له ځنډه لېږدوي.

اوومه پوښتنه: د برېښنالیک په اړه درې کرښې ولیکئ.

بربننالیک ترټولو مشهور او معمولو انټرنیټی خدمتونو څخه گڼل کیږي.

بربننالیک مور ته دا شونتیا راکوي چې لیکونه، انځورونه، ویدیوگانې او نور معلومات سمدلاسه پرته له ځنډه د انټرنیټ له لارې واستوو، د استولو لپاره یې کمپیوټریا موبایل ته له انټرنیټ وصل وي ضرورت دی.

اتمه پوښتنه: Telnet څه شی دی او په کومو حالاتو کې ترې گټه اخیستل کېږي؟

ټلنیټ داسې پروتوکول دی چې د هغې په واسطه مور کولای شو له لرې څخه پر کمپیوټرونو لاس رسې پیدا کړو لکه له خپل کور څخه د پوهنتون له مرکزي کمپیوټر سره وصل کیدل.

نهمه پوښتنه: نړۍ پراخه ویب څه شی دی او په انټرنټ کې څه رول لري؟

د برښنايي سندونو او مدارکو ټولگه ده چې د ویب پاڼو په نوم یادېږي او یو له بل سره وصل دي.

لسمه پوښتنه: نړۍ پراخه ویب په کوم کال کې او چېرته رامنځ ته شو؟

په ۱۹۸۹م کال کې د اروپا د زروي فزیک ازموني له خوا په سویس کې جوړ شو.

یوولسمه پوښتنه: نړۍ پراخه ویب ته په ۱۹۹۳ کال کې د کوم شخص لخوا پراختیا ورکړل شوه؟

تملي برنر لخوا

دولسمه پوښتنه: په ننني ژوند باندې د کمپیوټر د اغیزو په اړه څو کرښې ولیک؟

کمپیوټر په اصل کې په نړۍ کې لوی ټیکنالوژیکي بدلون رامنځ ته کړی دی. کمپیوټر د انسانانو سره مرسته کړی ده چې د صنعت، سوداګرۍ، اړیکو، معلوماتو د راګرې ورکړې د پرمختیا په اړه اغېزمن ګامونه پورته کړي دي.

دیارلسمه پوښتنه: د ژوند د هغو ساحو نومونه واخلئ چې کمپیوټر پکې پراخي اغیزې لري؟

سوداګري، لوبې، معلومات او اړیکې، د زده کړې سیستم او نظامي سیستمونه.

څوارلسمه پوښتنه: په سوداګرۍ کې د کمپیوټر د اغیزو په اړه لند تشریحات ورکړئ؟

که چپري خپل چاپبريال ته وگورو نو پوه به شو چې نږدې ټولې سوداگريزې چارې د کمپيوټر پر مټ ترسره کيږي، په ځيني چارو کې يې ان د بشري ځواک د راکمېدو سبب هم گرځېدلي دي.

پنځلسمه پوښتنه: د برېښنايي سوداگرۍ په اړه خپل معلومات وليکئ؟

د انټرنېټ او کرېډيټ کارتونو په واسطه اخیستل او خرڅول د برېښنايي سوداگرۍ څخه عبارت دي. چې د سوداگرۍ په چارو کې يې اسانتيا رامنځ ته کړې ده.

شپاړسمه پوښتنه: په لوبو کې د کمپيوټر رول بيان کړئ؟

په لوبو کې هم د کمپيوټر د گرافیک او انميشن څخه استفاده کيږي چې په لوبه گرافیک او او انيمېشن ډېر مهم رول لري.

اووه لسمه پوښتنه: د معلوماتو او اړيکو ټينگولو په برخه کې د کمپيوټر اهميت بيان کړئ؟

ډېر مهم دی کمپيوټر په نني عصر کې، د معلوماتو په لټون کې د کمپيوټر څخه استفاده کيږي او د انټرنېټ سره د کمپيوټر په وصل کولو کولای شو چې له نورو سره اړيکې ټينگې کړو.

اتلسمه پوښتنه: برېښنالیک څه شی دی؟ گټې يې بيان کړئ؟

د اړيکو ټينگولو وسيله ده چې نن ورځ په پراخه توگه په کار وړل کيږي.

نولسمه پوښتنه: په زده کړه کې د کمپيوټر د اغيزو په اړه لنډ تشریحات ورکړئ؟

کمپيوټر د زده کړو سيستم هم ترخپل اغېز لاندې راوستي دی، ځيني سافټوېرونه د بنوونځيو زده کوونکي استعمالوي، ځيني بيا بنوونکي استعمالوي، په انلاين زدکړو کې هم مهم رول لري، ان د پوهنتون محصلين او استادان هم د کمپيوټر ځيني انلاي او افلاين پروگرامونه استعمالوي.

شلسمه پوښتنه: په نظامي سيستمونو کې د کمپيوټر د گټې اخیستني په اړه څو کرښې وليکئ؟

د کمپيوټر د اختراع څخه تر نن پورې پرمخ تللي هيوادونه د کمپيوټر څخه په نظامي برخو کې استفاده کوي، لکه په نظامي نښتو، د دښمن د موضع گانو په موندنه، نظامي جگړو، تر سمندر لاندې د نظامي کښتيو په کنټرول، د بي پيلوټه الوتکو په کنټرول او داسې نور..

يوويشتمه پوښتنه: په روغتيايي سيستمونو کې د کمپيوټر رول په لنډه توگه بيان کړئ؟

ډاکټران د ناروغانو د معلوماتو د ساتلو لپاره کمپیوټر استعمالوی، د ناروغانو نسخې په کمپیوټر ترتیب کوي، درملتونونه د کمپیوټر څخه استفاده کوي.

دوه ویشتمه پوښتنه: برېښنايي حکومت څه ډول دی او گټې یې بیان کړئ؟

د یوې انټرنیټي شبکې او یو انټرنیټي مرکز څخه گټه اخیستنه یو برېښنايي حکومت جوړوي او د حکومت بیلابېلي څانگې یو له بل سره ونښلوي، ۲۴ ساعته خدمات وړاندې کوي، فزیکي شتون ته اړتیا نه لیدل کيږي.

څلور ویشتمه پوښتنه پوستغالي څه شی دي او په څو برخو وېشل شوي دي؟

هغه وسیله ده چې د کاروونکي کمانډونه هارډویر ته لیردوي او درې ډوله دي:

1. سیستم سافتویر

2. اپلیکېشن سافتویر

3. پروگرامینګ سافتویر

پنځه ویشتمه پوښتنه : عامل سیستم څه شی دی او دندې یې څه دي؟

عامل سیستم یو سافتویر دی چې د هارډ ویر سره اړیکه ټینګوي او نورو پروگرامونو ته د چلولو اجازه ورکوي لکه: وینډوز اکس پي، وینډوز اووه، وینډوز لس او نور..

دندې یې:

1. د سرچینو سمالښت.

2. د کمپیوټر او استعمالوونکي ترمنځ اړیکه رامنځ ته کول.

3. د کارپالي سافتویرونو چلول.

ښپږ ویشتمه پوښتنه: د کارپالي پوستغالو څو بیلگې بیان کړئ؟

کارپالي پوستغالي عبارت دي له : اکسل، ورد، پاورپاينت او نور..

اووه ویشتمه پوښتنه: کمپیوټري ویروسونه څه شی دي؟ د څو بیلگو نومونه یې واخلئ؟

واره پروگرامونه دي چې د پروگرام جوړوونکي لخوا جوړ شوي دي تر څو خلکو ته ستونزې راولاړې کړي. لکه خوځنده ویروسونه، بدلیدونکي ویرسونه، او نور..

اته ویشتمه پوښتنه: ویروس څرنگه کمپیوټر او فایلونو ته ننوځي؟

د ککړو شبکو، فلاپي ککړو ډیسکونو، ککړو فلشونو، برېښنالیکونو او انټرنیټ له لارې ننوځي.

نه ویشتمه پوښتنه: کمپیوټر او فایلونو ته د ویروس له ننوتلو څخه څرنگه مخنیوی کولی شو؟

د ویروس ضد پروگرامونه انسټالوو، Anti Spyware (جاسوسی ضد) پررگرام نصبول هم اړین دی

دېرشمه پوښتنه: د کمپیوټر د داخلي برخو نومونه واخلئ؟

1. اصلي بورډ (Mother Board)

2. ورکړیزه برخه (Input Unit)

3. راکړیزه برخه (Output Unit)

4. پروسیسور (Processor)

5. زېرمه (Storage)

یوډېرشمه پوښتنه: اصلي زېرمه څه شی ده؟ د هغه د کار کړنه بیان کړئ؟

اصلي زېرمه هغه زېرمه ده چې معلومات به مؤقت ډول ساتي، کله چې یو کار ترسره کوو په کمپیوټر په اصلي زېرمه یا رم کې په مؤقت ډول ساتل کېږي.

دوه دېرشمه پوښتنه: اکسل څه ډول پروگرام دی؟ لنډه توضیحات ورکړئ.

د مایکروسافټ آفس پروگرامونو له جملې څخه یو پروگرام دی د مایکروسافټ لخوا جوړ شوی دی.

دري دېرشمه پوښتنه: له اکسل څخه په کومو ځایونو کې گټه اخیستل کېږي؟

د مالي محاسباتو، د عوایدو او لگښتونو د تنظیم، د چارټونو جوړولو، د ریاضي د محاسباتو او نورو لپاره استعمالېږي.

څلور دېر شمه پوښتنه: د څو هغو گټو او اړتياوو چې په اکسل کې موجود دي او د مایکروسافټ په نورو پروگرامونو کې موجود نه دي، نومونه ولیکئ؟

دېر کمانډونه دي چې په اکسل کې شته خو په نورو پروگرامونو کې نشته د بېلگې په ډول: د ریاضیکي عملیو ترسره کول، جمع، منفي، تقسیم، فورمولونه، فارمولا بار او داسې نور..

پنځه دېر شمه پوښتنه: د کاري پاڼې سلونه ولې فارمت کوو؟، طریقه یې څه شی ده؟

د معلوماتو او محاسباتو د ښه ښودلو او وړاندې کولو لپاره له فارمت یا چوکاټ بندۍ څخه استفاده کوو. طریقه یې: په اړوند سل باندې ښي کلیک او د Format Cell په ټاکلو سره د format cells پاڼه خلاصیږي.

شپږ دېر شمه پوښتنه: څو ډوله عمل کوونکي پیژنئ؟

څلور ډوله:

1. فیصدي (%)

2. توان (^)

3. ضرب او تقسیم (× ÷)

4. جمع او تفریق (+ -)

اووه دېر شمه پوښتنه: پرتلیز عمل کوونکي کوم دي او په کومو چارو یا ځایونو کې ترې گټه اخیستل کېږي؟

دا عمل کوونکي د دوه مقدارونو ترمنځ د پرتله کولو شونتیا وړاندې کوي او په لاندې ځایونو کې ورڅخه استفاده کېږي:

= (مساوي)، < (کوچنی)، > (لوی)، ≥ (لوی یا مساوي)، ≤ (کوچنی یا مساوي) ≠ (نامساوي)

نهه دېر شمه پوښتنه: نسبي او مطلقه پته لیکنه څه توپیر لري؟ بیان یې کړئ.

په نسبي پته کې د سلونو (cells) پتي تغیر کوي خو به مطلقه پته کې بیا د سلونو (cells) پتي تغیر نه کوي.

څلوېښتمه پوښتنه: يوه افقي يا عمودي لکه څنگه له منځه وړئ؟

انتخابوو يې ښي کليک ورباندې کوو د ډيليت کوچنی مینو له لارې يې ډيليت کوو.

يوڅلوېښتمه پوښتنه: يوه افقي يا عمودي لیکه څنگه پټوی؟

د اړوند ليکي له ټاکلو وروسته لاندې طريقه ترسره کوو:

Format>>Row>>Hid يا Format>>Column>>Hide له لارې کولای شو دا چاره ترسره کړو.

دوه څلوېښتمه پوښتنه: د يوه نوي سل او عمودی يا افقي ليکي د ور زیاتولو پروسه بیان کړئ.

د Insert cell کليک کوو د Insert کوچنی مینو خلاصیږي بیا نو که عمودی يا افقي ليکه غواړ اخيستلای یی شو.

دري څلوېښتمه پوښتنه: کاري پاڼه او د سل (Cell) ادرس تعريف کړئ.

کاري پاڼه(Worksheet) د عمودي او افقي لیکو مجموعه ده چې هر کاري کتاب دري داني کاري پاڼې لري، او سل د عمودي او افقي خطونو د تقاطع څخه عبارت دی.

څلورڅلوېښتمه پوښتنه: څرنگه کولای شئ د يوې پټې نښې زياتي او يا کمې کړئ؟

د وسايلو په هر پټه باندې کليک کول<< يا له View مینو څخه Toolbars انتخابول.

پنځه څلوېښتمه پوښتنه: Formula Bar څه شی دی؟ او Name Box څه دنده لري

Formula Bar د فورمولونو د لیکلو ساحه ده او Name Box د سلونو (Cells) نومونه ښايي.

شپږڅلوېښتمه پوښتنه: د ورکړيزي ډيټا د ډولونو نومونه واخلئ؟

۱. عددي ډيټا ، ۲. متني ډيټا، ۳. نښتي ډوله ډيټا، ۴. وخت ډوله ډيټا.

اووه څلوېښتمه پوښتنه: د شمېرو ډيټا تعريف او وواياست چې کوم نور ډولونه معلومات عددي ځانگړتيا لري؟

له صفر څخه تر نهو (۹-۰) شمېرو ته او همدارنگه % (۰) ... \$ دغه نښې عدي ډيټا گڼل کيږي او د وخت ورکړيز ډيټا عددي ځانگړتيا لري.

اته څلوېښتمه پوښتنه: غريزي او انځوريزي ډيټا گانې له نورو ډيټاگانو سره څه توپير لري؟ په لنډه توگه يې توضيح کړئ؟

فرق يې دا دی چې نورې ډيټاگانې د اکسل په سلونو کې ځای پر ځای کيږي خو انځوريزې او غريزي ډيټاگانې په سلونو کې نه ځای پر ځای کيږي بلکه د سلونو د پاسه ځای نيسي او معلومات پتوي.

نهه څلوېښتمه پوښتنه: توضيحي يادښت (Comment) څه شی دی؟

کمنټ د اضافي معلوماتو د ورکولو په معنا ده، نو به اکسل کې که يو سل اضافي معلوماتو ته اړتيا ولري نو ددې کمانډ څخه استفاده کوو.

پنځوسمه پوښتنه: مايکروسافت اکسل ۲۰۰۳ له ۲۰۰۷ ورژن سره څه توپير لري؟

۲۰۰۳ اکسل زور ورژن دی ځيني کمانډونه پکې شتون نه لري خو ۲۰۰۷ نسبت ۲۰۰۳ ته نوی ورژن دی ځيني افشونه او کمانډونه پکې نوی دي.

يوپنځوسمه پوښتنه: مايکروسافت پاورپاينټ څه ډول پروگرام دی؟

پاور پاينټ د مايکروسافت آفس پروگرامونو له جملې څخه يو پروگرام دی چې د پريزينټېشن او انيمېشن لپاره استعمالېږي.

دوه پنځوسمه پوښتنه: پاورپاينټ پروگرام څو گټې بيان کړي چې د افيس د ټولگې په نورو پروگرامونو کې شتون نه لري؟

سلايد شو (Slide Show) انيمېشن (Animations) ټرانزېشن (Transition) په نورو پروگرامونو کې نشته.

دري پنځوسمه پوښتنه: له پاور پاينټ پروگرام څخه په کومو ځايونو کې گټه اخيستل کېږي؟

د پريزينټېشن په يو فايل کې تغيرات راوستلای شو، سلايدونه پکې جوړولای شو، پريزينټېشن پکې جوړولای شو موضوعات که تعليمي وی او که تجارتي پکې جوړېږي.

څلورپنځوسمه پوښتنه: د سلايد او پريزينټېشن ترمنځ توپير څه شی دی؟

سلايد د پريزينٽيشن برخه ده پريزينټيشن د سلايدونو مجموعي ته ويل كيږي.

پنځه پنځوسمه پوښتنه: په سلايد كې انځور څرنگه اچوو؟

د Insert مينو څخه Picture انتخابوو From file باندې كليك كوو دخپلې خوښې انځور ټاكو او د Ok بټن كيكاروو.

شپږپنځوسمه پوښتنه: د انځور د راوړلو لپاره څو لارې چارې شتون لري؟

دوه طريقې دي:

1. له كليپ اړت څخه .

2. د خپلې خوښې له فايل څخه

اووه پنځوسمه پوښتنه: آيا په سلايد كې د چارت راوړل شوني دي، څرنگه؟

هو شوني دي :

Insert>>Chart د Insert مينو څخه Chart افشن ټاكو .

اته پنځوسمه پوښتنه: اينميشن څه شی دی او څرنگه په سلايد كې ترسره كيږي ؟

اينميشن په انځور يا متن كې حركت راوستلو ته وايي په لاندې طريقه كولاى شو:

Slide show>>custom animation>>Add Effect>>Start>>Dicrection>>speed

نهه پنځوسمه پوښتنه: آيا په سلايدونو كې د غږ اچول يا د غږيزو او وډيويي فايلونو راوړل شوي دي؟

هو شوني دي ،مور كولاى شو چې غږيز او وډيويي فايلونه په سلايد كې راوړو.

Insert Menu>>Movie & Sounds>>Sound From File له لارې كولاى شو.

شپږتمه پوښتنه: سرپاڼه او پاى پاڼه ولې او څرنگه په سلايد كې اچوو؟

سرپاڼه او پاى پاڼه د تكراري معلوماتو لكه نوم ،ټيټل صفحي نمبر او نورو لپاره د پاڼې په سراو پاى كې وجود لري :

طريقه: View>>Header & Footer باندې كليك كوو مينو راڅرگنديږي.

یوشپېټمه پوښتنه: ویب پرانیستونکی څه شی دی او په انټرنټ کې څه رول لوبوي؟

ویب پرانیستونکی یا ویب برورر داسې سافټویر دی چې د ویب له سرویس ورکونکي کمپیوټر سره اړیکه ټینګوي او ګټه اخیستونکی ته د نوموړی کمپیوټر څخه ګټور معلومات وړاندې کوي. په انټرنیټ کې د یوزیر او مربوطه کمپیوټر ترمنځ اړیکه جوړوي.

دوه شپېټمه پوښتنه: څو ډوله ویب پرانیستونکي پیژنی، نومونه یې واخلي؟

په انټرنیټ کې د ویب پرانیستونکي په لاندې ډول دي:

1. Internet explorer

2. Mozilla Firefox

3. Avant Browser

4. Google chrome

5. Opera

6. Slim Browser

دري شپېټمه پوښتنه: تر ټولو مشهور ویب پرانیستونکي کوم دي، نومونه واخلي؟

IE, Mozilla او Google Chrome مشهور ویب پرانیستونکي دي.

څلور شپېټمه پوښتنه: د IE او Firefox ویب پرانیستونکو ترمنځ څه توپیر وینی، بیان کړئ؟

دا دوه ویب پرانیستونکي سره ورته کار کوی کوم توپیر نه لري.

پنځه شپېټمه پوښتنه: د Search, Forward, History او Backward بټنو دندې شرحه کړئ؟

Backward (شاتګ)، لټون (Search) مخکې تګ (Forward) تاریخچه بنایي (History)

شپږ شپېټمه پوښتنه: د ویب پته (URL) څه شی ده او له څو برخو څخه جوړه شوی ده؟

په انټرنیټ کې د پاڼو ځانګړې ادرس دی چې څلور برخې لري :

1. د قلمرو ډول (.com)

2. د قلمرو نوم (google)

3. د سرویس ډول (www)

4. د ویب د ګټې اخیستنې پروتوکول (HTTP)

اووه شپېټمه پوښتنه: عمل کوونکی څه شی دی:

عمل کوونکي یا Operators داسې شیان دي چې د عددي مقادیرو پرمخ باندې عمل کوي لکه فیصدي، توان، ضرب او تقسیم، جمع او تفریق.

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**